ROMÂNIA

JUDECĂTORIA COSTEŞTI
Victoriei, nr. 72, Judetul Arges, tel. 0248/672 861,
fax 0248/672 774, E-mail: judecatoria-costesti@just.ro
adresa web: www.justitie-ag.ro

HOTĂRÂREA NR. 2
din 02 noiembrie 2022

Astăzi, 02 noiembrie 2022, orele 14.00, la sediul Judecătoriei Costeşti, s-a întrunit **Adunarea generală a judecătorilor din cadrul Judecătoriei Costeşti**, pentru ***Consultarea judecătorilor şi formularea unui punct de vedere cu privire la aspectele de actualitate privind asigurarea stabilităţii statutului magistraţilor, garanţie a independenţei justiţiei.***

La Adunarea generală participă un număr de 4 judecători, din totalul de 6 judecători în funcţie (unul dintre judecători fiind delegat la Judecătoria Topoloveni).

Adunarea generală a judecătorilor este legal constituită, fiind întrunit cvorumul legal prevăzut de dispoziţiile 17 alin. 9 din Regulamentul de ordine interioară al instanţelor judecătoreşti.

Convocarea Adunării generale a judecătorilor s-a făcut la data de 02 noiembrie 2022 de către preşedintele Judecătoriei Costeşti, doamna judecător Anca Elena Dobre.

Şedinţa este condusă de doamna judecător Anca Elena Dobre, preşedintele Judecătoriei Costeşti.

Doamna preşedinte Anca Elena Dobre a precizat că scopul convocării este reprezentat de:

- informarea judecătorilor în legătură cu discuţiile purtate vineri, 28.10.2022, în cadrul Consiliului pentru Management Strategic în legătură cu o eventuală modificare a statutului judecătorilor, sub aspectul componentei legate de pensia magistraţilor;

- informarea judecătorilor Judecătoriei Costeşti cu privire la Rezoluţia adoptată de către preşedintele ÎCCJ şi de către preşedinţii curţilor de apel în urma întâlnirii desfăşurate la sediul înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, la data de 28.10.2022;

- informarea judecătorilor cu privire la Hotărârea nr. 5/31.10.2022 a Adunării Generale a judecătorilor din cadrul ÎCCJ;

- discuţii asupra concluziilor raportului Băncii Mondiale privind o eventuală schimbare a modalităţii de calcul a pensiilor de serviciu ale judecătorilor, în contextul atingerii obiectivelor prevăzute în Planul Naţional de Redresare şi Reziliencă al României, Componenta C8 Reforma fiscală şi reforma sistemului de pensii, Jalonul 215, astfel cum rezultă conţinutul acestora din comunicarea publică, întrucât respectivul raport nu a fost comunicat instituţiilor din sistemul judiciar;

- dezbaterea asupra impactului acestor prezumtive modificări legislative asupra statutului judecătorilor şi, în concret, asupra bunei desfăşurări a activităţii instanţei, sub aspectul

asigurării resurselor umane corespunzătoare.

În cadrul dezbaterilor, Adunarea Generală a avut în vedere, în special, următoarele aspecte de principiu:

Statul de drept este o valoare fundamentală a ordinii juridice naționale și europene, consacrată în art. 1 alin. (3) din Constituție și art. 2 din Tratatul Uniunii Europene. El reflectă identitatea și tradiția comună a statelor democratice europene, așa cum s-a arătat în Comunicarea Comisiei Europene din 3 aprilie 2019 cu privire la întărirea statului de drept în Uniunea Europeană.

Independența justiției reprezintă unul dintre pilonii care stau la baza statului de drept, conform art. 12 alin. (3) din Constituția României. Dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenția europeană a drepturilor și a libertăților fundamentale, impune sa fie audiată cauza de către o „instanță independentă și imparțială" (a se vedea *cauza Ramos Nunes de Carvalho e Sa împotriva Portugaliei* [GC], nos. 55391/13 si alte 2, §§ 144-150, 6 noiembrie 2018, și *Gudmundur Andri Astrádsson împotriva Islandei* no. 26374/18, §§ 231-234, 12 martie 2019). Prin independență se înțelege independența față de alte puteri (executivă și legislativă) (*Beaumartin împotriva Franței*, 24 noiembrie 1994, § 38) și independența față de părți (*Sramek împotriva Austriei*, 22 Octombrie 1984, § 42).

Curtea Constituțională a României a reținut în Decizia nr. 153 din 6 mai 2020 „preocuparea organismelor care le-au adoptat de a promova independența și imparțialitatea judecătorilor, ținând seama că judecătorii se pronunță asupra vieții, libertăților, drepturilor, îndatoririlor și bunurilor cetățenilor". În același timp, a subliniat relația directă între statutul și drepturile magistraților și prevederile art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și cu cele ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul fundamental al oricărei persoane de a fi judecată de un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege.

Un element esențial al **independenței sistemului judiciar** este **securitatea financiară** a magistraților, aspect reținut la nivel internațional de Comisia de la Veneția în raportul adoptat în sesiunea plenară nr. 82 din 12-13 martie 2010 și în documentul intitulat „Rule of law checklist" adoptat la sesiunea plenară din 11-12 martie 2016.

În același timp, Comisia de la Veneția a indicat că *remunerația magistraților trebuie să fie pe măsura responsabilității lor și să fie de natură să îi protejeze pe aceștia de ingerințe exterioare.* Declarația cu privire la principiile de independență a justiției, (adoptată de Conferința Președinților de Instanțe Supreme din Europa Centrală și de Est, din 14 octombrie 2015), stabilește, în art. 27, că „Judecătorii trebuie să primească o compensație pe măsura profesiei și îndatoririlor lor și să dispună de condiții adecvate de lucru. Judecătorii trebuie să beneficieze de o instruire adecvată. (...) *Remunerația și condițiile de lucru ale judecătorilor nu pot fi modificate în dezavantajul judecătorilor în timpul mandatului, cu excepția situațiilor deosebite de natură economică sau bugetară*".

De asemenea, diferite documente internaționale care menționează necesitatea securității financiare pentru asigurarea independenței magistraților se referă și la dreptul de pensie. De exemplu, în *Principiile de la Bangalore privind Conduita Judiciară* s-a arătat că remunerația și pensia magistraților trebuie să fie stabilite prin lege și să nu facă obiectul intervențiilor arbitrare ale executivului. *Principiile fundamentale privind independența magistraturii*, [adoptate de cel de-al VII-lea Congres al Națiunilor Unite pentru prevenirea crimei și tratamentul delincvenților (Milano, 26 august-6 septembrie 1985) și confirmate de Adunarea Generală a Organizației

Naţiunilor Unite prin Rezoluţiile nr.40/32 din 29 noiembrie 1985 şi nr.40/146 din 13 decembrie 1985], prevăd în mod expres, prin art. 11, că „durata mandatului judecătorilor, independenţa acestora, siguranţa lor, remuneraţia corespunzătoare, condiţiile de muncă, *pensiile şi vârsta de pensionare* sunt în mod adecvat garantate prin lege".

La nivel naţional, Curtea Constituţională a arătat că independenţa justiţiei presupune o serie de garanţii, între care şi dreptul la o remuneraţie şi o pensie adecvată (Decizia 873 din 25 iunie 2010). De asemenea, Curtea Constituţională a constatat că în documentele internaţionale principiile şi măsurile stabilite cu privire la statutul şi drepturile magistraţilor sunt puse în relaţie directă cu dreptul fundamental al oricărei persoane de a fi judecată de un tribunal competent, independent şi imparţial, stabilit prin lege. Totodată, Curtea Constituţională a reţinut că raţiunile pe care se întemeiază prevederile din actele internaţionale avute în vedere se află în convergenţă cu dispoziţiile art. 123 alin.2) din Constituţie, conform cărora „Judecătorii sunt independenţi şi se supun numai legii". Or, aceste dispoziţii constituţionale nu au un caracter declarativ, ci constituie norme obligatorii pentru Parlament, care are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenţei judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existenţa statului de drept.

În ceea ce priveşte cuantumul pensiei magistraţilor, aşa cum a indicat şi Curtea Constituţională în decizia sa din 6 mai 2020 citată mai sus, „nivelul adecvat al remunerării şi al cuantumului pensiilor magistraţilor reprezintă o compensaţie parţială a lipsei unor drepturi fundamentale, din categoria drepturilor exclusiv politice (dreptul de a fi aleşi în Camera Deputaţilor, Senat, în funcţia de Preşedinte al României ori în organele administraţiei locale, precum şi dreptul de a fi aleşi în Parlamentul European) şi a drepturilor social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum şi a incompatibilităţilor stabilite la nivel constituţional pe parcursul întregii cariere profesionale. Acestor incompatibilităţi li se adaugă interdicţiile prevăzute de Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor şi procurorilor. (...), stabilirea nivelului pensiei ţine seama de responsabilităţile şi riscurile profesiei de magistrat, care privesc întreaga durată a carierei acestuia."

Pe de altă parte, principiul independenţei justiţiei impune o protecţie adecvată privind vârsta de pensionare a magistraţilor, care reprezintă o compensaţie parţială a condiţiilor de muncă, a riscurilor şi a responsabilităţilor pe care le implică exercitarea acestei profesii (de exemplu, numărul mare de dosare procesate într-un sistem judiciar supraaglomerat). Astfel cum se reţine şi în *Rezoluţia adoptată de către conducerile Înaltei Curţi şi ale curţilor de apel la data de 28.10.2022*, o modificare a vârstei de pensionare ar avea, fără îndoială, repercusiuni atât asupra dezvoltării carierei magistraţilor cât şi asupra organizării instanţelor.

Necesitatea îndeplinirii obiectivelor prevăzute în Planul Naţional de Redresare şi Reziliencă al României, Componenta C8 Reforma fiscală şi reforma sistemului de pensii, Jalonul 215, în sensul promovării unei reforme în privinţa pensiilor de serviciu, era cunoscută încă de la momentul depunerii la Parlamentul României a proiectelor de acte normative privind „legile justiţiei". Aceste legi au fost adoptate cu o largă majoritate, Parlamentul României reconfirmând actualele reguli aplicabile sistemului de pensii ocupaţionale în cadrul sistemului judiciar, cu minore amendamente privind sfera persoanelor beneficiare.

În conformitate cu *Rezoluţia adoptată de către preşedinţii instanţelor de ultim grad de jurisdicţie - Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi Curţile de Apel - reuniţi la Bucureşti, la data de 28 octombrie 2022*, repunerea în discuţie, periodic, la intervale scurte de timp, întotdeauna

în sens negativ, a statutului judecătorilor afectează în mod direct cariera magistratului, agravează situaţia resurselor umane prin creşterea presiunii şi încărcăturii psihice acestei funcţii cu un efect final negativ asupra calităţii actului de justiţie, în detrimentul cetăţeanului.

Potrivit jurisprudenţei constante a Curţii Constituţionale "*statutul constituţional al magistraţilor - statut dezvoltat prin lege organică şi care cuprinde o serie de incompatibilităţi şi interdicţii, precum şi responsabilităţile şi riscurile pe care le implică exercitarea acestor profesii - impune acordarea pensiei de serviciu ca o componentă a independenţei justiţiei, garanţie a statului de drept, prevăzut de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală*".

Totodată, prin Decizia nr. 873 din 25 iunie 2010, Curtea Constituţională a reţinut că „atât independenţa justiţiei - componenta instituţională, cât şi independenţa judecătorului - componenta individuală, implică existenţa unor numeroase aspecte, cum ar fi, printre altele, o remunerare proporţională cu natura activităţii". Curtea a mai reţinut că „este indubitabil faptul că principiul independenţei justiţiei nu poate fi restrâns numai la cuantumul remuneraţiei (cuprinzând atât salariul, cât şi pensia) magistraţilor, acest principiu implicând o serie de garanţii, cum ar fi: statutul magistraţilor (condiţiile de acces, procedura de numire, garanţii solide care să asigure transparenţa procedurilor prin care sunt numiţi magistraţii, promovarea şi transferul, suspendarea şi încetarea funcţiei), stabilitatea sau inamovibilitatea acestora, garanţiile financiare, independenţa administrativă a magistraţilor, precum şi independenţa puterii judecătoreşti faţă de celelalte puteri în stat. Pe de altă parte, independenţa justiţiei include securitatea financiară a magistraţilor".

Se poate deduce din argumentaţia prezentată de Curtea Constituţională că statutul magistraţilor impune asigurarea unei securităţi financiare ca o componentă a principiului constituţional al independenţei justiţiei, garanţie a statului de drept.

În fine, pensiile de serviciu ale judecătorilor au fost introduse în anul 1997 prin art. 103 al Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, iar condiţiile de pensionare şi modalitatea de calcul a acestora nu s-au modificat substanţial de-a lungul timpului.

La stabilirea vechimii necesare pentru pensia de serviciu a magistraţilor au fost avute în vedere aspecte obiective din realitatea sistemului judiciar, precum: condiţiile de muncă inadecvate/necorespunzătoare, volumul excesiv de muncă cauzat de numărul insuficient de magistraţi şi personal auxiliar, în raport cu numărul de dosare aflate pe rolul instanţelor, insuficienţa fondurilor băneşti pentru desfăşurarea şi administrarea activităţii de judecată.

Garantarea independenţei justiţiei, cât şi a independenţei judecătorului, alături de lipsa imixtiunii celorlalte puteri în activitatea de judecată, trebuie asigurată atât prin alocarea unor fonduri băneşti suficiente pentru desfăşurarea şi administrarea activităţii de judecată, prin asigurarea unor condiţii de muncă adecvate, existenţa unui număr suficient de magistraţi pentru a evita un volum de muncă excesiv şi pentru a permite finalizarea proceselor într-un termen rezonabil, dar şi prin securitatea (inclusiv financiară) a magistraţilor. îmbunătăţirea progresivă a condiţiilor de muncă la nivelul instanţelor judecătoreşti ar trebui asumată în comun de către puterile statului, printr-un document strategic cu caracter concret care să cuprindă în mod detaliat obiectivele de investiţii asumate, termenele de finalizare şi sursele de finanţare.

În raport cu aspectele reţinute în cele ce preced şi în urma dezbaterilor purtate, Adunarea generală a judecătorilor din cadrul Judecătoriei Costeşti reţine următoarele:

Reglementarea constituţională dată statutului judecătorului, legea organică naţională,

normele europene, cât şi jurisprudenţa Curţii Constituţionale şi a Curţii Europene a Drepturilor Omului, au statuat că regimul pensiei de serviciu ţine de statutul judecătorilor şi care, împreună cu cel al salariilor, interdicţiilor şi incompatibilităţilor, constituie elemente indisolubil legate de independenţa puterii judecătoreşti, garantată de legea fundamentală.

Or, independenţa justiţiei reprezintă unul dintre pilonii care stau la baza statului de drept, conform art. 12 alin. (3) din Constituţia României, iar protecţia tuturor drepturilor fundamentale ale cetăţenilor depinde în mod indisolubil de existenţa unui sistem judiciar competent, independent şi imparţial.

Ca urmare, independenţa justiţiei, sub toate aspectele sale, inclusiv cele de natură financiară, nu este un privilegiu al sistemului judiciar, ci o obligaţie a statului, care izvorăşte din dreptul fiecărui individ la o instanţă imparţială.

Rezultă aşadar că o modificare a dispoziţiilor legale privind pensia judecătorilor, mai ales în timpul exercitării funcţiei acestora, încalcă principiul independentei justiţiei.

Condiţiile privind acordarea pensiei ocupaţionale a judecătorilor, inclusiv în ceea ce priveşte vârsta de pensionare a judecătorilor şi cuantumul pensiei, reprezintă o compensaţie parţială a condiţiilor de muncă, a riscurilor şi a responsabilităţilor pe care le implică exercitarea acestei profesii.

O modificare intempestivă a vârstei de pensionare, care ar afecta inclusiv statutul juridic al judecătorilor în funcţie, ar avea, fără îndoială, repercusiuni atât asupra dezvoltării carierei judecătorilor, cât şi asupra organizării instanţelor.

În contextul adoptării, la 17 octombrie 2022, a Legii privind statutul judecătorilor şi procurorilor (prin care s-au reconfirmat regulile de pensionare în sistemul judiciar) readucerea în discuţie a statutului judecătorilor, la un interval scurt de timp şi fără o consultare prealabilă cu sistemul judiciar ar încălca obligaţia de colaborare loială între puterile statului.

De asemenea, avansarea, în spaţiul public, a unui alt prag al vârstei de pensionare a judecătorilor este de natură să producă un dublu efect negativ asupra situaţiei resurselor umane disponibile în cadrul sistemului judiciar, prin creşterea nesiguranţei cu privire la stabilitatea carierei, descurajându-se, pe de o parte, ocuparea acestor funcţii cu personal cu un nivel înalt al cunoştinţelor juridice şi agravându-se, pe de altă parte, ritmul ieşirilor din sistem prin pensionare.

Or, prin pierderea judecătorilor cu experienţă, care sunt astfel descurajaţi să rămână în funcţie în situaţia în care îndeplinesc actualele condiţii de pensionare, respectiv prin reducerea plajei de selecţie pentru viitorii judecători, este cert că se vor produce efecte negative profunde asupra calităţii actului de justiţie, în detrimentul cetăţeanului.

Statutul judecătorilor este unul de rang constituţional - reperele sale fiind consacrate în prevederile art. 124 alin. (3) şi art. 125 din Constituţia României - fapt ce reclamă obligaţia asumării de către toate puterile statului a principiilor stabilităţii şi previzibilităţii acestui statut, cu evitarea experimentelor legislative.

Or, pentru ca sistemul judiciar să-şi atingă obiectivele şi să-şi îndeplinească atribuţiile este esenţial ca judecătorii, odată ce au îmbrăţişat această carieră, să aibă certitudinea stabilităţii ei. Condiţiile de exercitare şi de încetare a funcţiei trebuie asigurate prin lege fără interferenţe legislative, în sens negativ, şi să rămână constante pe parcursul carierei.

Sub aspectul specific al adoptării vârstei standard de pensionare, astfel cum s-a vehiculat

în spaţiul public, o astfel de modificare legislativă ar trebui să nu afecteze drepturile judecătorilor aflaţi în funcţie şi să facă obiectul unei reglementări cu caracter gradual, etapizat. Oricum, o astfel de creştere graduală a vârstei de pensionare ar trebui obligatoriu corelată cu ritmul de îmbunătăţire a condiţiilor de muncă.

În consecinţă, în urma exercitării votului, în condiţiile legii, de către cei 4 judecători prezenţi, Adunarea generală a judecătorilor Judecătoriei Costeşti, în temeiul dispoziţiilor art. 17 alin. 13 din *Regulamentul de ordine interioară al instanţelor judecătoreşti*,

HOTĂRĂŞTE:

Adunarea Generală a judecătorilor din cadrul Judecătoriei Costeşti susţine poziţia adoptată prin Hotărârea Adunării Generale a judecătorilor din cadrul ÎCCJ nr.5/31.10.2022 şi, în consecinţă:

Solicită celorlalte puteri ale statului să respecte statutul constituţional al judecătorilor, ale cărui repere constituţionale se regăsesc în prevederile art. 124 alin. (3) şi art. 125 din Constituţia României, şi să îşi asume principiile stabilităţii şi previzibilităţii acestui statut.

Solicită executivului şi legislativului să respecte principiul cooperării loiale între puterile statului, astfel încât orice demers legislativ privind modificarea condiţiilor de acordare a pensiilor de serviciu ale judecătorilor să fie făcut cu consultarea reală şi efectivă a sistemului judiciar, evitând afectarea statutului judecătorilor în funcţie prin măsuri intempestive şi populiste care ar afecta grav echilibrul sistemului judiciar şi garanţiile de independenţă ale acestuia.

Adoptată astăzi, 02 noiembrie 2022, la sediul Judecătoriei Costeşti.

PREŞEDINTE,
judecător Anca Elena DOBRE